

T.B.M.M.
HALKLARIN DEMOKRATİK PARTİSİ
Grup Başkanlığı

Sayı : 13622
Tarih : 16.07.2021

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

HPV Virüsünün Yayılmasının Önlenmesi ve HPV Aşısının Ücretsiz Yapılmasına Dair Kanun Teklifim gerekçesi ile birlikte ekte sunulmuştur.

Gereğini bilgilerinize arz ederim.

Muazzez ORHAN IŞIK
Van Milletvekili

TBMM BAŞKANLIĞI		
Tali Komisyon	Plan ve Bütçe	
Esas Komisyon	Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler	
Tarih :	17 Temmuz 2021	Esas No: 2/3748

TBMM KANUNLAR ve KARARLAR BSK. LİSTESİ
16 Temmuz 2021
Numara

TBMM GENEL KURULU
16 Temmuz 2021
846570
ESYD KARAR KILMIŞTIR

GENEL GEREKÇE

Yaşam hakkı en yüce değerdir. İnsan yaşamının korunmaması, önlenabilir hastalık ve sağlık sorunlarının önlenmemesi yaşam hakkına yönelik riskleri arttırmaktadır. Kamusal sağlık hizmetlerinin etkili ve önleyici bir yaklaşımla sunulması durumunda birçok kişinin yaşam hakkı daha etkili bir şekilde korunmuş olacaktır. Sağlık hakkının metalaştırılıp piyasa koşullarına terk edilmesi durumlarında ise birçok insan sağlıklı bir yaşam ve vakitsiz bir ölüm ile yüz yüze kalabilmektedir.

Cinselliğin tabulaştırıldığı, sağlıklı cinselliğe ilişkin bilinçlenmenin olmadığı toplumlarda cinsel yolla bulaşan hastalıklar çok hızlı yayılabilmektedir. Cinsel yolla bulaşan sığiller kapsamında olan genital sığil HPV virüsü (Human papilloma virus) enfeksiyon sonucu oluşan, hem kadında hem de erkekte giderek artan sıklıkla görülen bir hastalıktır. Hem erkekte hem de kadında ciddi ciddi sağlık problemlerine yol açan bu hastalığın nedenleri ve tedavisi bilinmesine rağmen çeşitli nedenlerle yayılması önlenememektedir. Erken tanı konulması durumunda tedavisi basit olan bu hastalık, gecikme durumlarında ölümcül sonuçlara yol açabilmektedir. Her yıl yarım milyondan fazla kadının enfeksiyon kaptığı, 300 binden fazla kadının rahim ağzı kanserinden hayatını kaybettiği kamuoyunun bilgisine yansımaktadır. Çok yakın bir döneme kadar bu virüsten korunmanın imkanları bulunamazken yapılan araştırmalar sonucunda geliştirilen aşılarda HPV enfeksiyonunun, dolayısıyla rahim ağzı kanserinin büyük oranda önlenabilir olduğu tespit edilmiştir. HPV virüsü dışında cinsel yolla bulaşan bazı diğer enfeksiyonlar, çok erken yaşta cinsel ilişki, çok fazla sayıda doğum, korunmasız ve çok partnerli cinsel ilişki, çok uzun süreli doğum kontrol hapı kullanımı da rahim ağzı kanseri riskini arttıran diğer faktörlerdir.

Rahim ağzı kanserine neden olan HPV'nin kansere yol açan 15 farklı tipinin bulunduğu ifade edilmektedir. Buna karşı önceki dönemlerde virüsün bazı tipleri vücuda bulaşmamışsa aşının koruyuculuğu yüzde 100'e yakın olabilmektedir. Eğer aşı öncesinde Tip 16 veya Tip 18 ya da diğer tipleri vücutta var ise, aşı bu tiplere karşı koruma sağlayamamaktadır. HPV aşısı virüs tiplerine göre ayrılmaktadır. Bunlar 2'li, 4'lü ve 8'li olarak genellikle 3 doz olarak uygulanmaktadır. Her dozu ücretli uygulanan bu aşılarda 2000 TL'yi geçen maliyeti birçok toplum kesimi için çok büyük bir maliyettir. Bu maliyeti nedeniyle aşı birçok kişi tarafından yapılmamaktadır.

2006 ile 2020 yılları arasında bu aşının 100'den fazla ülkenin ulusal aşı programına dahil edildiği ifade edilmektedir. HPV aşısı hem kız hem de erkek çocuklarında 9 ila 12 yaşlarından

başlayarak, kadınlarda ise yaş sınırı olmadan uygulanabilir. Erken teşhis için smear testi ve aşılama rahim ağzı kanserinin önlenmesinde en etkin yöntemlerdir. Türkiye’de HPV aşısı ulusal aşılama programına dahil edilmemiş ve konuya dair bakanlık adım henüz bir adım atmamıştır. Mevcut durumda Türkiye’de bu aşıyı yaptırmak isteyen kişiler bu aşının tek dozu için yaklaşık olarak 600 lira ödeme yapmak zorunda kalmaktalar. Nitekim HPV aşısının ulusal aşı programına alınmasıyla daha az maliyetle kanser hastalığı önenebilecek ve binlerce kadının hayatı kurtulabilecektir. Kanser tedavisine harcanan maliyetle kıyaslandığında daha az maliyetli olan bu aşıyı bakanlık aşılama takvimine almayarak yaşam hakkı ve sağlık hakkı ihlallerine yol açmaktadır.

Dünyanın bir çok ülkesinde erken yaşta (9-12 yaş aralığında) uygulanan HPV aşısının kritik bir yan etkisinin olmadığı ve uygulanması durumunda riskleri azalttığı bilinmektedir. Birçok ülkede ilk okul çağlarında uygulanan aşı erkeklerde 21, kızlarda ise 25 yaşına kadar telafi aşılması şeklide de yapılabilmektedir. Riskli bir yan etkisi tespit edilmeyen aşının sadece çocukluk çağı aşılarında hafif ateş, aşı yerinde hafif ağrı ve kızarıklık gibi yan etkileri olduğu ifade edilmektedir. Bazı durumlar ve bazı alerji tiplerinde uygulanması önerilmeyen aşının kamusal bir denetimle uygulanmasının önemi ortaya çıkmaktadır. Aşı yapılırsa dahi Smear Testine Devam Edilmesi tavsiye edilmektedir. 21 yaşından itibaren tüm kadınlara 3-5 yılda bir PAP Smear yaptırmayı, HPV ile PAP smear testinin birlikte kullanıldığı taramanın, yani Co-Test’in ise 30 yaşından itibaren yaptırılması önerilmektedir.

Öte yandan kanser taramalarında sorunların tam olarak giderilemediği, taramaların gerekli alt yapı ve eğitimler sağlanmadan yapıldığı aile sağlık merkezleri ve Kanser Erken Teşhis, Tarama ve Eğitim Merkezlerinin altyapı ve kadrolarının yeterli düzeyde olmadığı, tüm teknolojik gelişmelere rağmen koordinasyon ve yeknesaklığın ülke genelinde sağlanmadığı, bazı bölgelerde yeterli düzeyde tarama ve eğitimlerin verilmediği kamuoyuna yansımıştır.

TTB’nin açıklamalarına göre; Türkiye’de yapılan kanser tarama programları değerlendirildiğinde harcanan kaynak ve işgücünün uygun kullanılmadığı, veri kayıpları ve izlem sorunları olduğu görülmektedir. Sağlık Bakanlığı’nın paylaştığı verilere göre; HPV-DNA testi ile taranan ilk 1 milyon kadın ile ilgili sonuçlarda 1 milyon taramada 37.515 HPV pozitif vaka bulunmuştur. Bunların 16,692’si onkogen gen içeriyor ve kolposkopiye yönlendirilmiştir. Bu 16,692 kişiden ise sadece 3,499’una ait patoloji sonuçları elde mevcuttur. Kolposkopiye gönderilenlerden sadece %25’e yakınının patoloji sonuçları var diğer %75’inin ise ne olduğu konusunda bir bilgi yoktur. Oysa oldukça emek isteyen ve pahalı işlemler yapılmaktadır. Sağlık Bakanlığı’nın paylaşmamasına rağmen HPV tarama kiti pazarlayan firmanın internet sitesinde

her kitin yaklaşık 70 dolar civarında olduğu görülmektedir. Tüm bu bilgiler ışığında, HPV DNA ile primer taramadan maximum yararlanmak için iyi organize edilmiş bir program olması tarama programlarına hastaların iyi uyum sağlaması gerekmektedir.

HPV aşısının uygulanma azlığı ve önlenebilir kanserlerin erken teşhis ile önlenmemesi aynı zamanda bir halk sağlığı problemidir. Erişilebilir ve ücretsiz test, aşı, tarama çalışmaları HPV virüsünün genel bulaşıcılığını da azaltacak, rahim ağzı kanserinden kaynaklı ölümleri de büyük oranda azaltabilecektir. Ölümcül bir kansere yol açabilen bu virüse karşı üretilen bir aşının sigorta kapsamında olmaması sağlık hakkının öncelenmediği anlamına gelmektedir. Vakit kaybetmeksizin aşının sigorta kapsamına alınması ve herkes için ulaşılabilir şekilde ücretsiz erişimin hayata geçirilmesi önem arz etmektedir. Sağlık ve sosyal güvenlik hakları Anayasa ile koruma altına alınmış ve devlete sorumluluk yüklemiştir. HPV aşısının kanser hastalıklarını önlemesi gerekçesi bile virüse karşı geliştirilen aşının ücretsiz şekilde sağlanmasına yetecek bir neden olabilmelidir. Bu sebeplerle aşının ulusal aşılama programına alınması ve ücretsiz bir şekilde herkesin bu aşıya erişimin sağlanması gerekmektedir.

MADDE GEREKÇELERİ

MADDE 1- Teklif ile tüm çocuklara ve erişkinlere HPV aşısının ücretsiz yapılması ve 9-12 yaş arası çocuklar için aşılama programına alınması ve talep eden erişkinler için ücretsiz erişim sağlanması amaçlanmaktadır.

GEÇİCİ MADDE 1- 2022 yılında toplumsal olarak sağlıklı cinsellik hakkında farkındalığın ve bilincinin artırıldığı programların okullarda, üniversitelerde, kırlalarda, camilerde yapılması; Rahim ağzı kanserinin önlenmesi amacıyla kitlesel test, tarama, aşı ve farkındalık çalışmalarının yürütülmesi, 30 yaş üzeri tüm kadınlara Smear ve HPV-DNA testi yapılması amaçlanmaktadır.

MADDE 2- Yürürlük maddesidir.

MADDE 3- Yürütme maddesidir.

HPV VİRÜSÜNÜN YAYILMASININ ÖNLENMESİ VE HPV AŞISININ ÜCRETSİZ YAPILMASINA DAİR KANUN TEKLİFİ

MADDE 1- Human Papilloma Virüs (HPV) aşısı Sağlık Bakanlığı tarafından 9-12 yaş arası çocuklara ve erişkinlere ücretsiz olarak uygulanır.

Bu kanunun uygulanmasına ilişkin diğer usul ve esaslar Sağlık Bakanlığı tarafından çıkarılacak yönetmelik ile belirlenir.”

GEÇİCİ MADDE 1- 2022 yılı Human Papilloma Virüsü (HPV) ile Mücadele ve Farkındalık Yılı ilan edilmiştir.”

MADDE 2- Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3- Bu Kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.